The model of educational quality management by using a network in small secondary schools under the secondary educational service area office 26

Adoonsak Boonanake[1], Chumnian Pollaharn[2] and Kritkanok Duangchatom[3]

Received	Reviewed	Revised	Accepted
08/05/2563	10/07/2563	20/08/2563	21/08/2563

Abstract

The purpose of the research are 1) to study the components of educational quality management and network operations in small secondary schools in the secondary educational service area office 26 2) to study the current conditions and desired conditions of educational quality management in small secondary schools 3) to create a model for educational quality management using a network in small secondary schools and 4) to attempt of using the educational quality management model in small secondary schools as a research and development model. The processes of the research were divided into 4 phases; phase 1 the target group confirming the composition as 7 experts. Phase 2 the present samples and desirable school administrators and teachers are 318 persons. Phase 3 the target group at the critical model parley are school administrators, chairman of the board of directors of the basic education and 63 teachers, and a group of 9 experts to confirm the model. And phase 4 the target group for the experiment school administrators, basic education committees, and teachers were 202 persons. The target groups for evaluation are the educational monitoring and evaluation committee and 20 educational supervisors, the target group with important information are 140 students, and 105 parents and communities.

The results of the research showed that; 1. The results of the study of components from the study of related documents and interviews found that there are 8 components and 87 indicators. The results of the analysis of the network components and indicators have 6 components and 74 indicators.

[1] Rajabhat Maha sarakham university, Email- adoonsak26@gmail.com

[2] Rajabhat Maha sarakham university, Email- adoonsak26@gmail.com

[3] Rajabhat Maha sarakham university, Email- adoonsak26@gmail.com

2. The result of the study of the present educational quality management by using a network in small secondary schools under the secondary educational service area office 26 found that Overall practising was at a medium level ($\overline{X}$ = 3.40, S.D. = 0.69) and the desirable conditions the overall had the desirable condition at the highest level ($\overline{X}$ = 4.60, S.D. = 0.59). 3. The result of the model creation found that the model has the following components (1) introduction consists of principles and reasons, objectives, and purpose. (2) The network building process consists of recognizing the need to create a network, the organization network, the joint commitment, network management, relationship development, and relationship maintenance. (3) Method of operation according to the model (4) The operational process of the network consists of the important activities that enhance the effectiveness of the network's mission, techniques or methods for developing network members, the empowerment process, desirable features of members, and leaders, networks and network operations and reflections which bring educational management factors into operation in the network for educational quality management. It has the following components; personnel, budget, materials, information technology, and management. (5) The evaluation of using the model. And (6) Success conditions for applying the model. 4. The results of the experiment using the model found that; (4.1) As for the results of the network building process before the operation, the overall has the highest level of performance and after the operation has the highest level of performance. (4.2) Regarding the result of the operation of the network before the performance was at the highest level, while after the performance was at the highest level. (4.3) Effects of the educational quality management process of the network before the operation the performance was at the highest level and the after operations the performance results were at the highest level. And the results of the inquiry of the satisfaction of school administrators, teachers, parents and communities on the model showed that the satisfaction is at the highest level.

Keywords: Educational quality management, Network, Small secondary school

รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

อดุลย์ศักดิ์ บุญเอนก[4], จำเนียร พลหาญ[5] และกฤษกนก ดวงชาทม[6]

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 3) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 4) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 เป็นรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายยืนยันองค์ประกอบเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา กลุ่มตัวอย่างการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน 318 คน 3) สร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย กลุ่มเป้าหมายในการประชุมวิพากษ์ร่างรูปแบบเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน 63 คน และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการยืนยันรูปแบบ 9 คน และ 4) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย กลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูผู้สอน 202 คน กลุ่มเป้าหมายในการประเมินผลเป็นคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) และศึกษานิเทศก์ 20 คน กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลสำคัญเป็นนักเรียน 140 คน และผู้ปกครองและชุมชน 105 คน

[4] มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- adoonsak26@gmail.com

[5] มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- adoonsak26@gmail.com

[6] มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, Email- adoonsak26@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาองค์ประกอบ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ พบว่า ได้องค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 87 ตัวบ่งชี้ ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การดำเนินงานของเครือข่าย ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ 74 ตัวบ่งชี้

2. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.40, S.D.= 0.69) และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.59)

3. ผลจากการสร้างรูปแบบ พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย (1) บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย (2) ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ขั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน ขั้นบริหารจัดการการเครือข่าย ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และขั้นรักษาความสัมพันธ์ (3) วิธีการดำเนินงานตามรูปแบบ (4) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่าย ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำ เครือข่ายและการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล ซึ่งนำเอาปัจจัยทางการบริหารจัดการศึกษามาปฏิบัติในการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ที่ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการ (5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้

4. ผลจากการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า (4.1) ด้านผลที่เกิดจากขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (4.2) ด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานของเครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (4.3) ด้านผลที่เกิดจากการกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อรูปแบบ โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา, เครือข่าย, โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเสนอแนะให้มียุทธศาสตร์และเงื่อนไขในการดำเนินการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ศูนย์โรงเรียน (School Center) ยุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Networks) และยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) ซึ่งจะเห็นได้ว่ายุทธศาสตร์เครือข่ายความร่วมมือเป็นทางเลือกสำคัญเพื่อการเป็นศูนย์กลาง (Hub) ของชุมชนและศูนย์โรงเรียน (School Center) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกิดประสิทธิผลสูงสุด คุณภาพนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรและเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็กของประเทศไทย (Ministry of Education, 2019)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีโรงเรียนทั้งสิ้น 35 โรง มีจำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียนน้อยกว่า 500 คน) จำนวนทั้งสิ้น 21 โรง มีการบริหารจัดการศึกษาตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาให้มีประสิทธิผลตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รวมทั้งการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาดีขึ้น แต่เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนค่อนข้างมากทำให้การบริหารจัดการพบปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญอย่างยิ่งหลายประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษาไม่ดำเนินการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารขาดการกระตุ้นการนิเทศภายใน และขาดการติดตามการสังเกตการสอน 3) ครูไม่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ครบทุกรายวิชา หรือมีแต่ไม่ได้นำไปใช้สอนจริง ครูใช้วิธีการสอนโดยบรรยายตามหนังสือ ยึดครูเป็นศูนย์กลาง ขาดเทคนิคการสอน และขาดทักษะในการตั้งคำถาม ไม่ตั้งคำถามที่ท้าทาย ขาดทักษะการสอนคิดรูปแบบต่าง ๆ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ที่สำคัญขาดการพัฒนาตนเอง ไม่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดไม่เป็น ทำไม่เป็น และแก้ปัญหาไม่เป็น และ 4) นักเรียนขาดการใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และขาดการฝึกตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบด้วยกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของประเทศ โดยจะเห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : 0-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยยังไม่ผ่านเกณฑ์ โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้รับผลการสอบคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 38.79 และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้รับ

ผลการสอบคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.56 ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยเร่งด่วน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการได้มาซึ่งคุณภาพการจัดการศึกษา การวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานทั้งในระดับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก และสามารถนำรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่มีบริบทใกล้เคียงกัน รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการจัดทำนโยบายเพื่อส่งเสริมและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26
4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET พัฒนาการต่อเนื่อง 3 ปี
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและองค์ประกอบการดำเนินงานของเครือข่าย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนัดหมายกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ เพื่อทำการสัมภาษณ์ตามประเด็นคำถามที่กำหนด

2. ผู้วิจัยนำองค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา และองค์ประกอบการดำเนินงานของเครือข่าย ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ดำเนินการประเมินองค์ประกอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ใช้วิธีการวิเคราะห์ และสังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis and Synthesis) เพื่อนำไปใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระยะที่ 2

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จากโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จำนวน 21 โรงเรียน รวมจำนวน 1,316 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จากโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ทั้ง 21 โรงเรียน จำนวน 318 คน การได้มา
ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีวิธีการดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน โดยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยกำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างแล้วคัดเลือกมาให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ คือ คัดเลือกจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และรองหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 21 คน และครูผู้สอน จำนวน 21 คน รวมจำนวน 63 คน

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดการประชุมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนารูปแบบ จำนวน 3 คน ด้านกำหนดนโยบาย จำนวน 3 คน และด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน รวมจำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ และแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ศึกษาดูงานเกี่ยวกับ Best Practice โรงเรียนที่ดำเนินงานการ บริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ โดยการศึกษาเอกสารข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน และจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการตรวจสอบและประเมินผลรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าภายใน (Internal Triangulation) ด้านข้อมูลตามแหล่งบุคคล ในการยืนยันความถูกต้องของข้อมูลที่ได้ โดยเปรียบเทียบข้อมูลจากประเด็นเดียวกันของกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูผู้สอน ใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวม (Methodological Triangulation) จากทั้งการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากแบบสำรวจ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ และข้อมูลการศึกษาดูงานเกี่ยวกับ Best Practice โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ จำนวน 2 โรง มาสังเคราะห์ สรุป และยกร่างรูปแบบ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผลการประเมินรูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสรุปเป็นประเด็นสำคัญตามส่วนประกอบของรูปแบบ

ระยะที่ 4

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 21 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 63 คน และครูผู้สอน จำนวน 118 คน รวมจำนวน 202 คน

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) และศึกษานิเทศก์ รวมจำนวน 20 คน

3. กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย นักเรียน จำนวน 140 คน ผู้ปกครองและชุมชน จำนวน 105 คน รวมจำนวน 245 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบ แบบประเมินผลคุณภาพนักเรียนและครู แบบประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการ และแบบสอบถามความพึงพอใจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

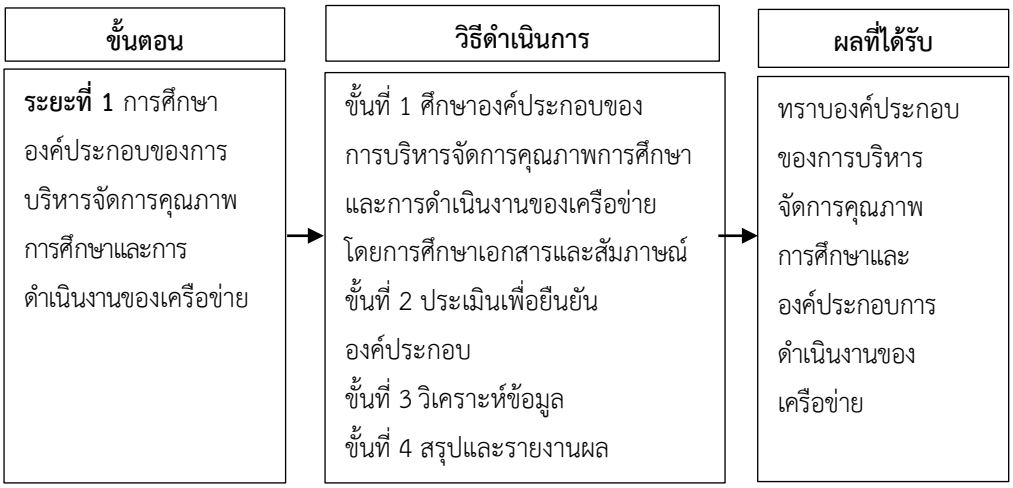
ผู้วิจัยติดต่อกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินผลการดำเนินงาน แบบประเมินผลคุณภาพ แบบประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการ และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยคำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อสรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

กรอบดำเนินการวิจัย

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

ระยะ 1 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของเครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ได้องค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 87 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการ โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ การตระหนักและรับรู้ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การดำเนินงานของเครือข่าย จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ได้องค์ประกอบ จำนวน 6 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 74 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย ด้านขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่าย ด้านเทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ด้านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของเครือข่าย ด้านคุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย และด้านการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล

ระยะที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.40, S.D.= 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ นอกจากนี้ได้สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ พบว่า การกำหนดโครงสร้างและระบบการบริหารสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร การวางแผนและการกำหนดนโยบายขององค์กรมีความชัดเจน การนำแผนสู่การปฏิบัติทุกระดับเป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนด ธรรมนูญองค์กรกำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่ และภารกิจไว้อย่างชัดเจน การบริหารจัดการมีระบบ ระเบียบ และแบบแผนที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การกำหนดอำนาจหน้าที่ บทบาท และความรับผิดชอบ ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมคุณภาพคำนึงถึงการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม การสร้างขวัญ แรงจูงใจ และค่านิยมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถและศักยภาพของตน การมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความต้องการของบุคลากร การบังคับบัญชามีสายงานที่สนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ไม่

ซ้ำซ้อน นโยบายการบริหารทั่วทั้งองค์กรมีบทบาทกำหนดบทบาท หน้าที่ และภารกิจไว้ชัดเจนการกำหนดวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ และเป้าหมายการบริหารมีกระบวนการที่บุคลากรดำเนินกิจกรรมร่วมกัน กระบวนการบริหารจัดการภายในได้กำหนดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละด้าน การจัดระบบ และการพัฒนาฐานข้อมูลในการบริหารและการจัดการช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นอย่างดี และการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้ประสบความเจริญก้าวหน้า และความสำเร็จในหน้าที่การงาน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารจัดการคุณภาพ การศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

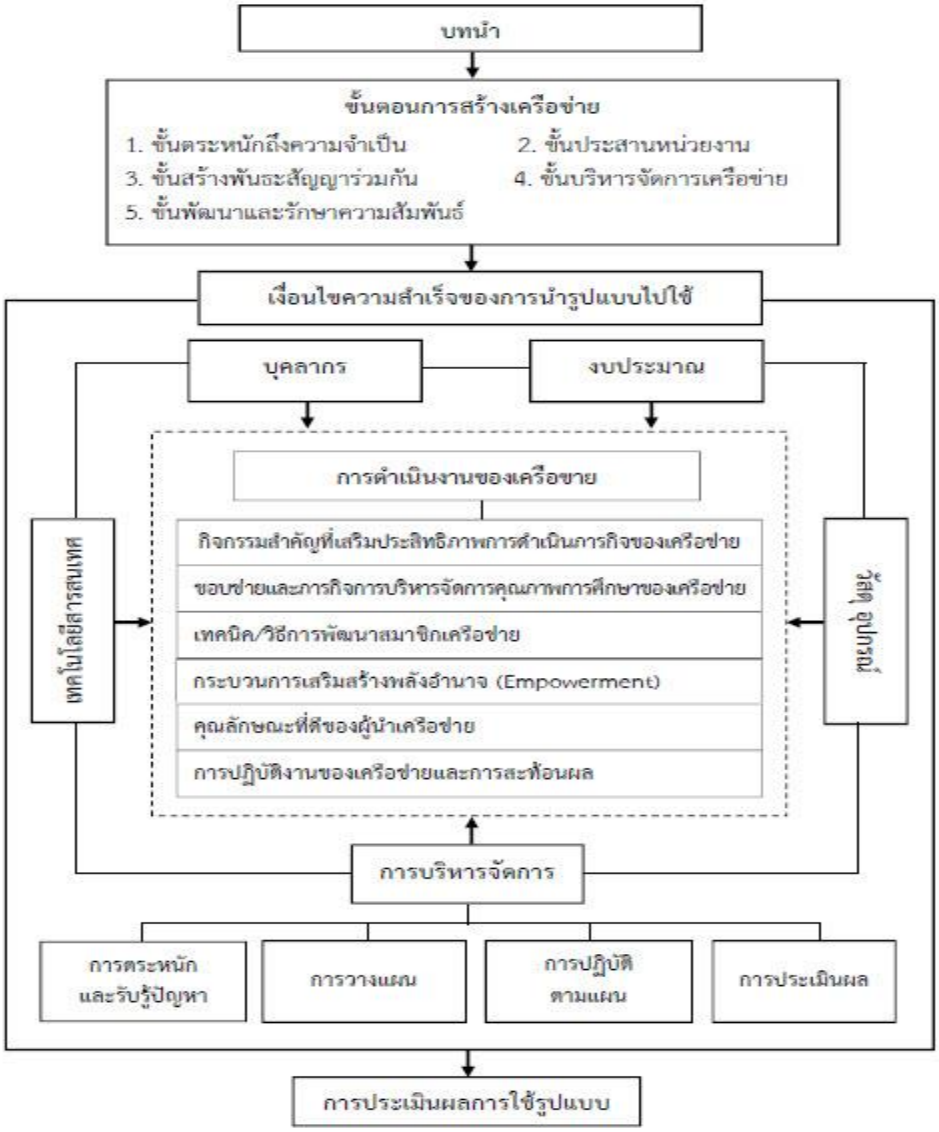
รายการประเมิน	ระดับการปฏิบัติ			ระดับความพึงประสงค์		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบุคลากร	3.39	0.72	ปานกลาง	4.58	0.61	มากที่สุด
2. ด้านงบประมาณ	3.43	0.65	ปานกลาง	4.65	0.55	มากที่สุด
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.42	0.73	ปานกลาง	4.63	0.58	มากที่สุด
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.40	0.66	ปานกลาง	4.61	0.56	มากที่สุด
5. ด้านการบริหารจัดการ						
5.1 การตระหนักและรับรู้ปัญหา	3.37	0.75	ปานกลาง	4.56	0.64	มากที่สุด
5.2 การวางแผน	3.41	0.65	ปานกลาง	4.59	0.56	มากที่สุด
5.3 การปฏิบัติตามแผน	3.38	0.72	ปานกลาง	4.60	0.60	มากที่สุด
5.4 การประเมินผล	3.35	0.74	ปานกลาง	4.57	0.63	มากที่สุด
สรุปด้านการบริหารจัดการ	3.38	0.73	ปานกลาง	4.58	0.62	มากที่สุด
สรุป	**3.40**	**0.69**	**ปานกลาง**	**4.60**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.40, S.D.= 0.69) และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.60, S.D.= 0.59)

ระยะที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ผลจากการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย (1) บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย (2) ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ขั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน ขั้นบริหารจัดการการเครือข่าย ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และขั้นรักษาความสัมพันธ์ (3) วิธีการดำเนินงานตาม

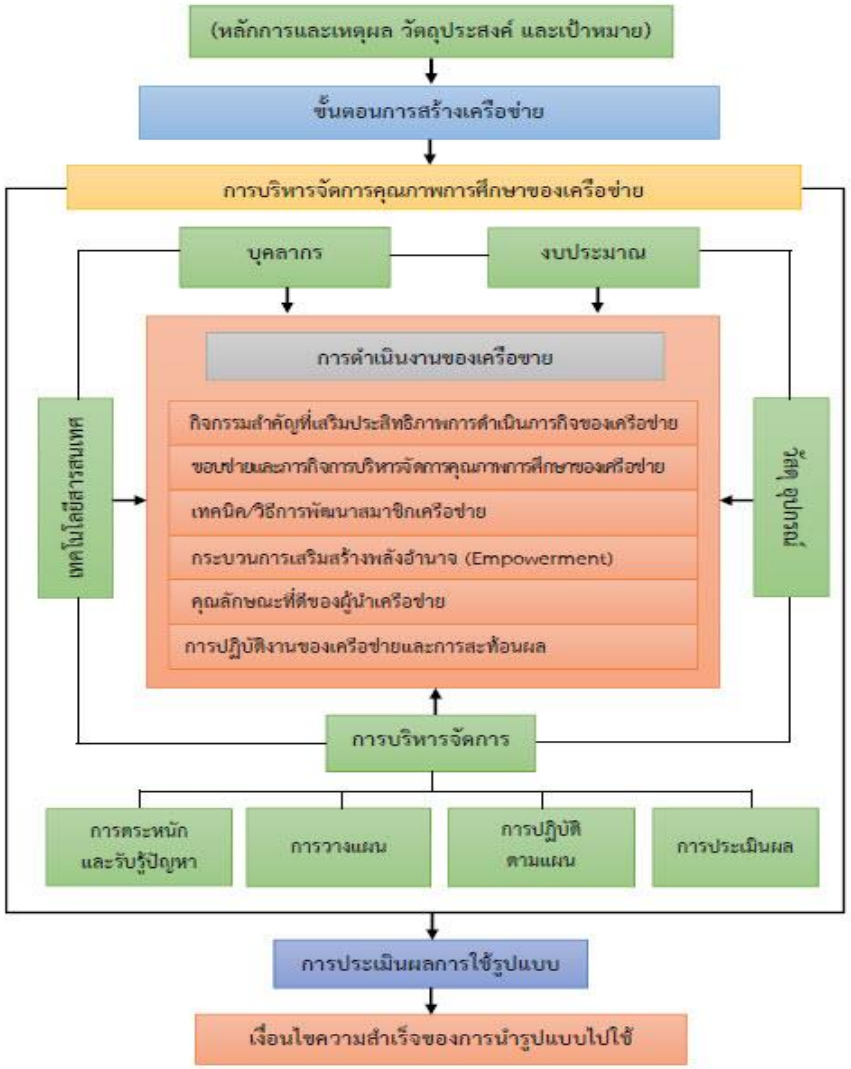
รูปแบบ (4) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำ เครือข่ายและการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล ซึ่งนำเอาปัจจัยทางการบริหารจัดการศึกษามาปฏิบัติในการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ที่ประกอบด้วย (4.1) ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน (4.2) ด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดแบ่งงบประมาณด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน (4.3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ การจัดหาบำรุงรักษา ซ่อมแซม รูปแบบในการใช้งาน และติดตามประเมินผล (4.4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ เช่น ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทำให้สารสนเทศมีประโยชน์ และใช้งานได้กว้างขวางมากขึ้น รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ สื่อสารระหว่างกัน (4.5) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย วิธีการบริหารจัดการ โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการ 4 ประการ คือ การตระหนักและรับรู้ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล (5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบ ครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบ การประเมินผลคุณภาพนักเรียน ครู การบริหารจัดการ และการสอบถามความพึงพอใจ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาตามการดำเนินงานของเครือข่าย ในการยกร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

จากผลการตรวจสอบคุณภาพและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะ

มาปรับปรุงทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ฉบับสมบูรณ์

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ฉบับสมบูรณ์

ระยะที่ 4 ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า วิธีการดำเนินงานของเครือข่าย ประกอบด้วย (1) การรวมกลุ่มเครือข่ายและการเลือกผู้นำ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ทำการทดลองจำนวน 7 โรงเรียน คัดเลือกผู้นำเครือข่าย ซึ่งผลการคัดเลือกผู้นำเครือข่าย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนงามวิทยานุกูล (2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหา โดยใช้เทคนิค SWOT analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคตามขอบข่ายภารกิจการบริหารงานของโรงเรียน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป (3) การระบุเป้าหมายผู้นำเครือข่ายและสมาชิกได้ร่วมกันพิจารณาวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์ของเครือข่ายร่วมกัน (4) การวางแผนและกำหนดแผนกลยุทธ์ ได้ 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพของบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (5) การจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดสรรงบประมาณผู้นำและสมาชิกเครือข่ายได้ร่วมกันพิจารณาแผนปฏิบัติการจัดสรรงบประมาณตามโครงการทั้ง 6 โครงการ (6) การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ เมื่อผู้นำและสมาชิกเครือข่ายได้จัดทำแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการแล้ว จึงได้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่เครือข่ายได้กำหนดไว้ทั้ง 6 โครงการ โดยได้ดำเนินการในปีการศึกษา 2562 ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2563 - 31 มีนาคม พ.ศ. 2563 และ (7) การประเมินผล ซึ่งผลการประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (7.1) ด้านผลที่เกิดจากขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (7.2) ด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานของเครือข่ายก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (7.3) ด้านผลที่เกิดจากการกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (8) การรายงานผล เมื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายโครงการสอดคล้องกับ KPI (ตัวบ่งชี้) ที่ตั้งไว้ จึงได้นำผลการดำเนินงานทั้ง 6 โครงการ มาจัดทำเป็นรายงานรวมกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน สรุปรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำ ปีการศึกษา 2562 (SAR) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2561-2562 (8.1) ผลการประเมินผลคุณภาพนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยภาพรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 7 โรงเรียน มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2561 (8.2) ผลการประเมินผลคุณภาพครูตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (8.3) ผลการประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังได้ประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่มีต่อรูปแบบ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนที่เกิดจากการใช้รูปแบบ พบว่า โดยรวมมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา และการดำเนินงานของเครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ได้องค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 87 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารจัดการ โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการ 4 ด้าน คือ การตระหนักและรับรู้ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินผล ส่วนผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้การดำเนินงานของเครือข่าย จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ ได้องค์ประกอบ จำนวน 6 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ จำนวน 74 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านกิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย ด้านขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่าย ด้านเทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย ด้านกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจของเครือข่าย ด้านคุณลักษณะที่ดีของผู้นำเครือข่าย และด้านการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เครือข่ายเพื่อคุณภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กจะให้การช่วยเหลือในเรื่องการปรึกษาเชิงวิชาการ บุคลากร การพัฒนาการเรียนการสอน สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ตลอดจนการให้บริการด้านสถานที่ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สมาชิกในเครือข่ายต้องการขยายเครือข่ายหรือสร้างเครือข่ายกับสถาบันอุดมศึกษามาก เนื่องจากมีความเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาจะสามารถช่วยโรงเรียนได้อย่างมากทั้งครูและผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องการพัฒนาวิชาชีพและการบริหารจัดการ ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การดำเนินการสร้างเครือข่าย ควรพิจารณาองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย บุคคลใน

เครือข่ายควรมีวิสัยทัศน์ที่เป็นเป้าหมายอนาคตร่วมกัน สามารถนาไปสู่การปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาได้ 2) สมาชิกในเครือข่ายมีความเท่าเทียมกัน และมีความเป็นเอกภาพ 3) ผู้ประสานงานและกรรมการ เป็นคณะบุคคลที่เลือกจากสมาชิกเครือข่ายมีการผลัดเปลี่ยนกันทำหน้าที่ในการประสาน และบริหารเครือข่าย 4) กิจกรรม การจัดกิจกรรมของเครือข่ายต้องเป็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในเครือข่าย และ 5) ทรัพยากร เพื่อการดำเนินการให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.40, S.D.= 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ นอกจากนี้ สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมมีสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบุคลากร และด้านบริหารจัดการ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ พบว่า การกำหนดโครงสร้างและระบบการบริหารสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร การวางแผนและการกำหนดนโยบายขององค์กรมีความชัดเจน การนำแผนสู่การปฏิบัติทุกระดับเป็นไปตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนด ธรรมนูญองค์กรกำหนดโครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และภารกิจไว้อย่างชัดเจน การบริหารจัดการมีระบบ ระเบียบ และแบบแผนที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การกำหนดอำนาจหน้าที่ บทบาท และความรับผิดชอบ ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมคุณภาพคำนึงถึงการทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม การสร้างขวัญ แรงจูงใจ และค่านิยมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถและศักยภาพของตน การมอบหมายงานตรงกับความรู้ ความสามารถ ทักษะและความต้องการของบุคลากร การบังคับบัญชามีสายงานที่สนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อน นโยบายการบริหารทั่วทั้งองค์กรมีบทบาทกำหนด บทบาท หน้าที่ และภารกิจไว้ชัดเจน การกำหนดวิสัยทัศน์ ปรัชญา พันธกิจ และเป้าหมายการบริหารมีกระบวนการที่บุคลากรดำเนินกิจกรรมร่วมกัน กระบวนการบริหารจัดการภายในได้กำหนดให้มีคณะกรรมการรับผิดชอบแต่ละด้าน การจัดระบบ และการพัฒนาฐานข้อมูลในการบริหารและการจัดการช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นอย่างดี และการส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้ประสบความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในหน้าที่การงาน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการบริหารจัดการด้านความพร้อมของสถานศึกษายังไม่พียงพอ โดยเฉพาะสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็กในชนบท ทั้งด้านครูและบุคลากร เงินและงบประมาณ ซึ่ง (Chareonwongsak, K., 2002) กล่าวว่า ในระยะเริ่มต้นของเครือข่าย ต้องเริ่มจากการมีแกนนำเป็นผู้ริเริ่มเครือข่าย ซึ่งแกนนำนี้อาจเป็นทั้งปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคล อาจเป็นคนในท้องถิ่น ผู้บริหาร

การศึกษา นักวิชาการ แกนนำจะเป็นผู้กำหนดประเด็นบางเรื่องที่ตนเองสนใจเป็นผู้จุดประกายให้คนอื่นเริ่มรับรู้ในปัญหาร่วมกันจนเกิดความตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องรวมตัวกันเป็นเครือข่าย หากผู้นำสามารถรวมใจสมาชิกเครือข่ายและผลักดันให้เกิดการร่วมใจกันตามเป้าหมาย เครือข่ายก็มีโอกาสประสบความสำเร็จ

3. ผลจากการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า รูปแบบประกอบด้วย (1) บทนำ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย (2) ขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ประกอบด้วย ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย ขั้นประสานหน่วยงาน/องค์กรเครือข่าย ขั้นสร้างพันธะสัญญาร่วมกัน ขั้นบริหารจัดการการเครือข่าย ขั้นพัฒนาความสัมพันธ์ และขั้นรักษาความสัมพันธ์ (3) วิธีการดำเนินงานตามรูปแบบ (4) กระบวนการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย กิจกรรมสำคัญที่เสริมประสิทธิภาพการดำเนินภารกิจของเครือข่าย เทคนิค/วิธีการพัฒนาสมาชิกเครือข่าย กระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ คุณลักษณะที่ดีของสมาชิกและผู้นำ เครือข่ายและการปฏิบัติงานของเครือข่ายและการสะท้อนผล ซึ่งนำเอาปัจจัยทางการบริหารจัดการศึกษามาปฏิบัติในการดำเนินงานของเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ที่ประกอบด้วย (4.1) ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน (4.2) ด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดแบ่งงบประมาณด้านการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน (4.3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การวางแผนด้านวัสดุอุปกรณ์ การจัดหา บำรุงรักษา ซ่อมแซม รูปแบบในการใช้งาน และติดตามประเมินผล (4.4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสารสนเทศ รวมไปถึงการใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ สื่อสารระหว่างกัน (4.5) ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย วิธีการบริหารจัดการ โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการ 4 ประการ คือ การตระหนักและรับรู้ปัญหา การวางแผน การปฏิบัติ การประเมินผล (5) การประเมินผลการใช้รูปแบบ เป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินที่เป็นระบบ ครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่ การประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบ การประเมินผลคุณภาพนักเรียน ครู การบริหารจัดการ และการสอบถามความพึงพอใจ และ (6) เงื่อนไขความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้ เป็นการกำหนดเงื่อนไขให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาตามการดำเนินงานของเครือข่าย ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะสอดคล้องกับ (Willer., 1986) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ และ (Keeves, 1988) ได้กล่าวว่า รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่ง (Willer, 1986) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบโดยทั่วไปแบ่ง

ออกเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้าง (Construct) รูปแบบ และ 2) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของรูปแบบ และ (Keeves, 1988) ได้กล่าวถึงหลักการอย่างกว้าง ๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ ได้แก่ 1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้นก็มีประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตและหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ 3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วยและนอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว 4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่เรากำลังศึกษาด้วย

4. ผลจากการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า วิธีการดำเนินงานของเครือข่ายประกอบด้วย (1) การรวมกลุ่มเครือข่ายและการเลือกผู้นำ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้ผู้บริหารโรงเรียนที่ทำการทดลองจำนวน 7 โรงเรียน คัดเลือกผู้นำเครือข่าย ซึ่งผลการคัดเลือกผู้นำเครือข่าย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนโพนงามวิทยานุกูล (2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหา โดยใช้เทคนิค SWOT analysis เพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคตามขอบข่ายภารกิจการบริหารงานของโรงเรียน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป (3) การระบุเป้าหมายผู้นำเครือข่ายและสมาชิกได้ร่วมกันพิจารณาวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของเครือข่ายร่วมกัน (4) การวางแผนและกำหนดแผนกลยุทธ์ ได้ 5 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ กลยุทธ์ที่ 2 ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ 3 สร้างเสริมศักยภาพของบุคลากรทุกระดับให้เป็นมืออาชีพ กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มสมรรถนะของโรงเรียนในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา (5) การจัดทำแผนปฏิบัติการและจัดสรรงบประมาณผู้นำและสมาชิกเครือข่ายได้ร่วมกันพิจารณาแผนปฏิบัติการจัดสรรงบประมาณตามโครงการทั้ง 6 โครงการ (6) การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ เมื่อผู้นำและสมาชิกเครือข่ายได้จัดทำแผนงาน/โครงการตามแผนปฏิบัติการแล้ว จึงได้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่เครือข่ายได้กำหนดไว้ทั้ง 6 โครงการ และ (7) การประเมินผล ซึ่งผลการประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบ (7.1) ด้านผลที่เกิดจากขั้นตอนการสร้างเครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการโดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (7.2) ด้านผลที่เกิดจากการดำเนินงานของเครือข่าย

ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (7.3) ด้านผลที่เกิดจากการกระบวนการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของเครือข่าย ก่อนการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนหลังการดำเนินการ โดยภาพรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด (8) การรายงานผล เมื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการตามรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่าย โครงการสอดคล้องกับ KPI (ตัวบ่งชี้) ที่ตั้งไว้ จึงได้นำผลการดำเนินงานทั้ง 6 โครงการ มาจัดทำเป็นรายงานรวมกับรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียน สรุปรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2562 (SAR) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2561-2562 (8.1) ผลการประเมินผลคุณภาพนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยภาพรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 7 โรงเรียน มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้นกว่าปีการศึกษา 2561 (8.2) ผลการประเมินผลคุณภาพครูตามรูปแบบ ก่อนการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (8.3) ผลการประเมินผลคุณภาพการบริหารจัดการตามรูปแบบ ก่อนการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และหลังการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังได้ประเมินความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อรูปแบบ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อคุณภาพของนักเรียนที่เกิดจากการใช้รูปแบบ พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ได้ผ่านการศึกษาและเน้นการสร้างรูปแบบ โดยได้กรอบแนวคิดจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ และตัวแปรด้านองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารจัดการและเครือข่าย เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย ได้แก่ การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการสร้างและการนำเสนอรูปแบบให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Khanthapoom, U., 2015) ได้ทำการพัฒนารูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 3) ผลการศึกษาการใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จะเห็นได้จาก ผลการทดสอบปลายภาคเรียนที่ 1 และ ปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 เมื่อเปรียบเทียบกัน พบว่า ภาคเรียนที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบปลายภาคที่ 2 ของนักเรียนสูงขึ้น และมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้จากทั้งหมด 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และนักเรียนมีคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ตามเกณฑ์หลักสูตรแกนกลางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานระดับนโยบาย ควรมีการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก เป็นรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือของกลุ่มบุคคล หน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

2. หน่วยงานต้นสังกัด ควรจะนำรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา โดยใช้เครือข่ายในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ไปใช้แก้ปัญหาในการบริหารงานด้านคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน และควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับเครือข่ายความร่วมมือด้วย

3. หน่วยงานระดับสถานศึกษา ควรมีการขยายเครือข่ายและเพิ่มเติมภาระงานที่จำเป็นอีกเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพด้านการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

4. งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่าย ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ควรมีการพิจารณาทรัพยากรหรือปัจจัยทางการบริหาร เพิ่มจาก 4M’s เป็น 5M’s คือ เพิ่มในด้านคุณธรรมจริยธรรม (Morals and Ethics) และควรเพิ่มด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้ (Cultural Learning) ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา เพื่อการเรียนการสอนที่ครอบคลุมในด้านคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมการเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารด้วย

References

Chareonwongsak, K. (2002). *Integrative thinking***.** Bangkok: Success Media.

Keeves, Peter J.(1988). *Model and Model Building*. *Educational Research Methodology and Measurement* : An International Handbook. Oxford: Pergamum Press.

Khanthapoom, U. (2015). *Developing a network model of cooperation in developing learner quality for primary schools Under the Primary Education Service Area Office*. Thesis Ph.D. Mahasarakham: Mahasarakham University.

Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (1970). *Determining sample size for research activities.* Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp.607-610.

Ministry of Education. (2019). *Education News: Driving an Integrated Education Plan for 6 Regions*. [Online]. https://www.moe.go.th/moe/th/news/.

Willer, D. (1986). Scientific Sociology: Theory and Method. Englewood cliff, NJ.: Prentice-Hill.